

**Rezumatul Raportului final (2020-2023) privind implementarea proiectului
„Patrimoniul etnografic și natural al Republicii Moldova – salvagardare muzeală pentru
sporirea coeziunii sociale”**

RO Au fost elaborate 15 dosare de clasare (cuprinzând 438 de obiecte de patrimoniu), fiind înscrise în *Registrul Patrimoniului Cultural Național Mobil*. Au fost elaborate și digitizate 2258 de fișe analitice ale pieselor de patrimoniu. Cu contribuția cercetătorilor, colecțiile muzeale s-au completat cu 641 de bunuri culturale.

Au fost întreprinse un șir de deplasări în diverse raioane ale republicii, în scopul documentării arhitecturii tradiționale, unor elemente vii ale culturii tradiționale (tehnicile de construire a casei, oina, hora, practicile păstorești), patrimoniului bisericesc (biserici vechi, monumente funerare, obiecte de cult), siturilor arheologice ale Culturii Cucuteni-Tripolie, aflorimentelor de roci, a biodiversității arboricole, vestigiilor de paleontologie.

Prin studierea temelor individuale de cercetare, au fost aduse contribuții inedite la următoarele subiecte: casa și gospodăria tradițională, instalațiile de foc tradiționale, particularitățile portului bulgarilor din Basarabia, textilele de interior realizate în multe ițe, viziunile populare asupra muncii agrare, cunoștințele tradiționale legate de prelucrarea lemnului, contribuția personalităților basarabene din perioada interbelică la cercetarea culturii populare, viața de familie și cotidianul în Basarabia la începutul sec. al XIX-lea, fondarea și particularitățile arhitectonice ale vechilor biserici din Basarabia, impactul politicii regimului comunist asupra culturii tradiționale, plastica Culturii Cucuteni-Tripolie, colecțiile pedologice, entomologice, paleontologice și ierbarul deținute de muzeu.

Au fost publicate **269 de lucrări științifice**, dintre care 11 monografii, 124 de articole științifice, 118 rezumate ale comunicărilor prezentate la conferințe, 16 lucrări de alt gen (cataloge, planșe și pliante ale expozițiilor, atlase, suporturi didactice). S-au mai publicat **32 de articole de popularizare** a cunoștințelor despre cultura tradițională și istoria națională. Au fost prezentate **204 comunicări** la conferințe științifice naționale și internaționale. Au fost editate **6 numere ale revistei *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Muzeologie și Științele Naturii***. Au fost organizate câte 4 ediții ale Conferinței științifice „Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jum. a sec. XIX – prima jum. a sec. XX. In memoriam Acad. I. Frățiman” și ale Conferinței științifice „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”, precum și mese rotunde, lansări de carte, seminare.

Urmare a documentărilor de câțiva ani, dosarul „Arta cămășii cu altiță – element de identitate culturală în România și Republica Moldova” a fost înscris, pe 1 decembrie 2022, în *Lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității*. Pentru promovarea dosarului, s-au organizat anual expoziții în incinta muzeului, precum și peste hotare (România, Elveția, Liechtenstein, Franța). Au fost elaborate 7 dosare pentru meșteri populari cărora li s-a conferit Titlul Onorific de Purtător de Tezaur Uman Viu. A fost organizat Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial, ediția a IV-a. S-au acordat **270 de interviuri** consacrate patrimoniului național și activităților muzeale. Au fost susținute câteva cursuri universitare consacrate patrimoniului cultural.

ENG There were drafted and inscribed 15 files (comprising 438 cultural properties) in the *Register of the National Cultural Movable Heritage*. There were completed and digitized 2258 analytical cards of heritage items. Due to the contribution of researchers, the museum collections were completed with 641 cultural properties.

A series of trips was undertaken in several districts of the republic, aiming to document the traditional architecture, several living elements of the traditional culture (techniques of building houses, the „oina” game, the „hora” dance, pastoral practices), Church heritage (old churches, funerary monuments, cult objects), the sites of the Cucuteni-Tripyllian archaeological sites, rocks formations, biodiversity of trees, paleontological vestiges.

Due to the study of individual topics, the team of researchers brought new contributions into several subjects: the traditional house and household, traditional fire installations, the peculiarities of the folk dress of Bulgarians from Bessarabia, inner fabrics woven from many threads, folk regards on agricultural labour, folk knowledge about processing wood, the contribution of Bessarabian personalities from the interwar period to the study of folk culture, family and daily life in Bessarabia in early 19th c., the founding and architectural peculiarities of old churches from Bessarabia, the impact of the policy of the communist regime on the folk costume, the clay figurines of the Cucuteni-Tripyllian Culture, the pedological, entomological, and palaeontological collections, as well as the herbarium held within the National Museum of Ethnography and Natural History.

269 scientific works were published, among them 11 monographs, 124 scientific articles, 118 abstracts of conference presentations, 16 other kinds of works (catalogues, plates and prospectuses of exhibitions, atlases, didactic editions). They also published **32 articles of popular science** dedicated to traditional culture and national history. They made **204 presentations** at national and international conference. **6 issues** of the *Scientific Bulletin. Journal of Ethnography, Museology and Natural Sciences* were published. There were organized 4 editions of the Scientific Conference “History, ethnography and spirituality in the view of Bessarabian personalities from the 2nd half of the 19th century – first half of the 20th century. In memoriam Acad. Iustin Fratiman” and of the Scientific Conference “Contemporary perspectives in ethnology, museology and natural sciences”, along with round tables, book presentations, seminars.

After several years of documentation, the nomination file „The art of the traditional blouse with embroidery on the shoulder (*altiță*) – an element of cultural identity in Romania and the Republic of Moldova”, was inscribed on the 1st of December 2022 on the *UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage*. To promote the file, they organized yearly exhibitions within the National Museum of Ethnography and Natural History, as well as abroad (Romania, Switzerland, Liechtenstein, France). They drafted 7 files for folk craftsmen that were granted the Honorary Title of Bearer of Living Treasure. The 4th edition of the Forum of the Intangible Cultural Heritage was organized. They offered **270 interviews** dedicated to the national heritage and museum events. Several university courses, dedicated to cultural heritage, were delivered.